

A bírói és közjegyzői kinevezés feltételrendszeréről dióhéjban¹

A jelen tanulmányban röviden bemutatam a bírák és közjegyzők sajátosságait, a bírói és a közjegyzői kinevezés feltételrendszerét, ismertettem a kinevezési jogkör gyakorlóját, a kinevezés időtartamát, az életkori előírásokat, az állampolgársági kritériumot, a pályaalkalmassági vizsgálat mibenlétét, a képzési követelményeket (ideértve a szükséges joggyakorlati időt és a nyelvtudási előírást), továbbá a vagyonnyilatkozat-tételi kötelezettséget. Ezzel párhuzamosan szemléltettem a bírák és a közjegyzők kinevezésének szabályozásban felmerülő hasonlóságokat és különbségeket is. Bár a két hivatásrend kinevezési feltételei között számos átfedést fedezhetünk fel, szignifikáns eltérések is mutatkoznak. Az utóbbi azért is érdekes, mert a közjegyző bírósági jogkörben bíróként jár el, illetve a kizárási okok is a bírói szabályozásra utalnak vissza. A különbségektől függetlenül azonban a szigorú feltételrendszer biztosítja azt, hogy bíróvá, közjegyzővé csak a legalkalmasabb jelöltek válhatnak.

Tárgyszavak:

közjegyzői kinevezés, bírói kinevezés, kinevezési feltételek, összehasonlító elemzés, állampolgársági kritérium

In the present study, I have briefly described the respective characteristics of the judicial and notarial professions, the conditions of appointments of judges and notaries, the person exercising the power of appointment, the duration of the appointment, the age requirements, the citizenship criterion, the nature of the career aptitude test, the training requirements (including the required period of legal practice and the language proficiency requirement), and the obligation to make a declaration of assets. At the same time, I have also illustrated the similarities and differences in the regulation of the appointment of judges and notaries. Although there are many overlaps between the appointment conditions

1 A tanulmánykéziratának lezárása 2024 év vége.

of the two professions, there are also significant differences. The latter is also interesting because the notary acts as a judge in a judicial capacity, and the grounds for disqualification also refer back to the judicial regulation. Regardless of the differences, however, the strict system of entrance criteria ensures that only the most suitable candidates can become judges and notaries.

Keywords:

appointment of notaries, appointment of judges, appointment criteria, comparative analysis, nationality criterion

1. Bevezetés

Magyarország a 2023. évi statisztika szerint hozzávetőlegesen 2590 bíró teljesít szolgálatot, melyből 474 fő a Debreceni Ítéltábla, 1165 fő a Fővárosi Ítéltábla, 303 fő a Győri Ítéltábla, 271 fő a Pécsi Ítéltábla, 377 fő pedig a Szegedi Ítéltábla illetékességi területén jár el.² A közjegyzői állások számáról és a közjegyzők székhelyéről szóló 15/1991. (XI. 26.) IM rendelet 1. § (1) bekezdése szerint 313 közjegyző működik Magyarországon, melyből 55 fő a Miskolci Közjegyzői Kamara,³ 122 fő a Budapesti Közjegyzői Kamara,⁴ 44 fő a Győri Közjegyzői Kamara, 43 fő a Pécsi Közjegyzői Kamara,⁵ és 49 fő a Szegedi Közjegyzői Kamara tagja.⁶

A közjegyzői kinevezés hatályos feltételrendszerét meghatározó, a közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény (a továbbiakban: Kjt.v.) megalkotását és hatálybalépését megelőzően a közjegyzőség évtizedeken keresztül a bíróság szervezetrendszerén belül működött. A járásbíróságok mellett működő állami közjegyzők kinevezésének kritériumai már ekkor is eltérést mutattak a bírói kinevezés feltételeihez képest, ugyanakkor rendszeres volt az átjárás a hivatásrendek között, ugyanis az arra alkalmasabb pályázók hiányában igazságügyi gyakorlattal nem rendelkező jogászokból vagy bírósági fogalmazókból kinevezett közjegyzők

2 A bírói létszámot valamennyi érintett „Törvényszék engedélyezett létszámának munkakör csoportok szerinti bontásáról” szóló OBHE határozataiban megadott adatok összesítésével határoztam meg.

3 chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgclefindmkaj/http://www.mkkamara.hu/wp-content/uploads/2024/02/Miskolci_Kozjegyzoi_Kamara_nevjegyzeke_2024-02-09.pdf (letöltve 2024. augusztus 30. napján)

4 chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgclefindmkaj/https://bpkk.hu/docs/BKK_Nevjegyzekek_honlapra_2024_07_01.pdf (letöltve 2024. augusztus 30. napján)

5 chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgclefindmkaj/https://pkkamara.hu/wp-content/uploads/2024/07/Nevjegyzekek_PKK_-megyek-szerint_2024_julius_VARMEGYE.pdf (letöltve 2024. augusztus 30. napján)

6 chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgclefindmkaj/https://szkk.hu/docs/SZKK_NEVJEGYZEK.pdf (letöltve 2024. augusztus 30. napján)

a szakvizsga - amely ekkor nem volt feltétele a közjegyzői kinevezésnek - letételét követően gyakorta bírói állásra pályáztak.⁷

Az értekezés célja a közjegyzői és a bírói⁸ kinevezés hatályos feltételrendszerének rövid bemutatása és azok összehasonlító, leíró jellegű elemzése. Előrebocsátom, hogy a tanulmányban nem kívánok állást foglalni abban a kérdésben, hogy a közjegyzővé vagy a bíróvá válás útja a rögzösebb, a céloom kizárólag feltárni a két hivatásrend kinevezési feltételei közötti különbségeket és hasonlóságokat. Értekezésemben a pozitív feltételeket veszem górcső alá, a kinevezést kizáró okokat csak megemlítem, a kinevezési eljárásra irányadó rendelkezések szemléltetését pedig mellőzöm.

2. Bíró és közjegyző

Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.) külön nevesíti a bírákat, meghatározza a bíróságok jog- és hatáskörét, szervezetét, rendelkezik a bírák ítélkezéséről és függetlenségéről. A bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény (a továbbiakban: Bjt.), mint sarkalatos törvény szabályozza a bíróságok igazgatását, működését, rendelkezik a bírák jogállásáról, a szolgálati viszony keletkezéséről és megszűnéséről, a bírák jogairól és kötelezettségeiről, a bírák fegyelmi felelősségére vonatkozó szabályairól és javadalmazásáról is.⁹

A bíró közhatalmat gyakorló, igazságszolgáltató tevékenységet végző jogász, aki dönt büntetőügyben, magánjogi jogvitában, a közigazgatási határozatok törvényességéről, az önkormányzati rendelet más jogszabályba ütközéséről és megsemmisítéséről, a helyi önkormányzat törvényen alapuló jogalkotási kötelezettsége elmulasztásának megállapításáról és törvényben meghatározott egyéb ügyben.¹⁰ A bíró független, és csak a törvénynek van alárendelve, ítélkezési tevékenységében nem utasítható.¹¹

Az Alaptörvény kifejezetten nem nevesíti a közjegyzőt. Sőt, az Alaptörvényben nem is találunk olyan rendelkezést, ami előírná azt, hogy az államnak biztosítani kellene a közjegyzői szervezetrendszerét. A közjegyzők jogállását, a közjegyzői

7 *Rokolya Gábor*, „Közjegyzőség” In: *Jakab András – Fekete Balázs (szerk.)*, Internetes Jogtudományi Enciklopédia (Jogtörténet rovat, rovatszerkesztő: Komáromi László) 14. o. <http://ijoten.hu/szocikk/kozjegyzoseg> (2018) (letöltve 2024. november 2. napján)

8 Jelen tanulmányban a katonai bíró és a szabadalmi ügyekben eljáró bíró kinevezésére vonatkozó speciális feltételeket nem ismertetem.

9 <https://kuria-birosag.hu/hu/mai-birosagi-rendszer> (letöltve 2024. október 10. napján)

10 Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.) (a továbbiakban: Alaptörvény) 25. cikk (1)-(2) bek.

11 Alaptörvény 26. cikk (1) bek.

szervezetet (ideértve a közjegyzői szolgálati viszony keletkezését és megszűnését), valamint a közjegyzői tevékenységet külön törvény, a Kjt. határozza meg.

A közjegyző tevékenységének célja a bíróság tehermentesítése, amit a hatáskörébe utalt nemperes eljárások lefolytatásával tud elérni.¹² A közjegyzőt a törvény közhitelességgel ruházza fel, hogy a jogviták megelőzése érdekében a feleknek pártatlan jogi szolgáltatást nyújtson.¹³ A közjegyző a jogszabály által meghatározott hatáskörében az állam igazságszolgáltató tevékenysége részeként,¹⁴ jogszolgáltató hatósági tevékenységet végez.¹⁵ A közjegyző az eljárása során csak a törvénynek van alávetve, és nem utasítható. A közjegyző az ügyekben részrehajlás nélkül, hivatását személyesen gyakorolva köteles eljárni.¹⁶

3. Kinevezési jogkör gyakorlója, kinevezés időtartama és életkori kikötés

A kinevezési jogkör gyakorlója személyében, a kinevezés időtartamában és az életkori kikötés vonatkozásában eltérő szabályokat vélhetünk felfedezni a két hivatásrendet illetően.

3.1. Kinevezési jogkör gyakorlója

Míg a hivatásos bírót¹⁷ a köztársasági elnök, addig a közjegyzőt az igazságügyért felelős miniszter nevezi ki.¹⁸ Az Alaptörvény 9. cikke értelmében a köztársasági elnök semleges, kifejezi a nemzet egységét, és őrökdi az állam demokratikus működése felett. Ezért amikor a köztársasági elnök kinevez egy bírót, akkor a határozatával - saját jogállásának semlegessége révén - részben legitimálja a bíró személyét, azaz „alkalmassá teszi” a közhatalom gyakorlására. A bírónak, mint közhatalmat gyakorló személynek a hatalmát vissza kell tudnia vezetni a hatalom forrására, vagyis a népre. A bíró személye ilyen módon a semleges elnöki hatalom révén kapcsolódik be a hatalomgyakorlás demokratikus láncolatába. Másrészt a köztársasági elnök a határozatával azt is mutatja, hogy az adott személy bíróvá történő kinevezése nem veszélyezteti az állam demokratikus működését,

12 *Molnár Tamás*, Gondolatok a közjegyző jogállásáról, jogforrási rendszeréről, valamint a közjegyzői eljárások lehetséges csoportosításáról. JURA, 2020/1., 98. o.

13 A közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény (a továbbiakban: Kjt.) 1. § (1) bek.

14 944/B/1994. AB határozat II/1. pont.

15 Kjt. 1. § (4) bek.

16 Kjt. 2. § (1)-(2) bek.

17 Alaptörvény 26. cikk (2) bek.

18 Kjt. 16. § (1) bek.

mert az előterjesztés nem szenved súlyos tartalmi vagy formai hibában. A köztársasági elnök azonban nem dönt a kinevezendő személy bírói alkalmasságáról, és a kinevezési feladata semmilyen formában nem azonosítható a szolgálati, illetve az egyéb munkajogi jogviszonyokban ismert munkáltatói jogkörökhöz.¹⁹

3.2. Kinevezés időtartama

A köztársasági elnök a bírót első alkalommal főszabály szerint három évre nevezi ki.²⁰ Ezen időtartam alatt a bíró szakmai alkalmasságának vizsgálata folyik, és amennyiben a továbbiakban is megfelel a bírói hivatás gyakorlására, úgy sor kerülhet a határozatlan időre történő kinevezésre. A bíró kinevezése kivételes esetben - a pályázat elbírálójának javaslatára - határozatlan időre szól,²¹ ha kinevezését megelőzően korábban és - ha törvény eltérően nem rendelkezik - legalább három évig bíróként, illetve katonai bíróként dolgozott, ha kinevezését közvetlenül megelőzően alkotmánybíróként működött vagy nemzetközi szervezetnél, vagy az Európai Unió valamely szervénél ítélkezett, illetve az igazságszolgáltatással összefüggő tevékenységet folytatott, és legalább ötéves szakmai gyakorlatot szerzett, ha kiemelkedő elméleti jogi jártasságot szerzett a tudomány vagy az oktatás területén.²²

Az igazságügyért felelős miniszter a közjegyzőt határozatlan időre nevezi ki.²³ A közjegyzői kinevezés esetén nincs határozott idejű kinevezés, ez azonban nem jelenti azt, hogy a közjegyző tevékenységét a kinevezést követően ne vizsgálnák. A közjegyző székhelye szerint illetékes területi közjegyzői kamara elnöksége a kinevezett közjegyző működését a hivatalba lépésétől számított egy év elteltével, ezt követően pedig legalább négyévenként megvizsgálja. Ezen túlmenően a törvényszék elnöke vagy a területi kamara elnöksége a közjegyző működésének vizsgálatát indokolt esetben bármikor elrendelheti.²⁴ A vizsgálat kiterjed az anyagi jogi, eljárásjogi és ügyviteli jogszabályok, valamint a közjegyzői díjszabásról szóló jogszabály alkalmazására, a közjegyzői iroda vezetésére, a kamarai tagságból, illetve a közjegyzőre vonatkozó egyéb jogszabályi előírásokból eredő jogok gyakorlására és kötelezettségek teljesítésére.²⁵ Az első éves vizsgálat esetén a

19 Alaptörvény – Államszervezet (birosag.hu) (letöltve 2024. szeptember 4. napján)

20 A bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény (a továbbiakban: Bjt.) 23. § (1) bek.

21 Bjt. 23. § (2) bek.

22 Kiemelkedő elméleti jogi jártasságú jogász: az egyetemi tanár, a Magyar Tudományos Akadémia doktora vagy az a személy, aki legalább húszévi, jogi területen folytatott szakmai gyakorlattal rendelkezik; e jogi szakmai gyakorlatot olyan munkakörben kell eltölteni, amely betöltésének feltétele a jogász végzettség. (Bjt. 23.§ (2a) bek.)

23 Kjtv. 16. §

24 Kjtv. 69. § (4)-(5) bek.

25 A közjegyzők működésének vizsgálatáról szóló 22/2021. (VI. 28.) MOKK szabályzat (a továbbiakban: A közjegyzők működésének vizsgálatáról szóló MOKK szabályzat) 1. § (2) bek.

vizsgáló a vizsgált közjegyzőnél minden ügytípusra vonatkozóan teljeskörű ellenőrzést végez, kötelező továbbá a közjegyző tárgyalásvezetésének a vizsgálata is.²⁶

3.3. Életkori kikötés

Az Alaptörvény 26. cikk (2) bekezdésének 2025. március 1. napjától hatályos rendelkezése szerint bíróvá az nevezhető ki, aki a 35. életévét betöltötte. A korábbi szabályozás szerint a bírói kinevezés feltételül szabott alsó korhatár a 30. életév volt. A módosításra a 2024. december 5. napján a „Magyarország Alaptörvényének tizennegyedik módosítása” címmel benyújtott T/9997. számú törvényjavaslat alapján került sor, amit az országgyűlés 2024. december 17. napján fogadott el. Az Alaptörvény ezen módosítása 2025. március 1. napján lép hatályba.

Az átmeneti rendelkezés szerint a bíróvá történő kinevezés életkori határának a felemelését nem kell alkalmazni azon bírák vonatkozásában, akiket az Alaptörvény tizennegyedik módosításának hatálybalépésekor már kineveztek, vagy akik a módosítás hatálybalépését megelőzően kiírt pályázat alapján kerültek kinevezésre. Nem vonatkozik a módosítás a 2025. január 1-jét megelőzően igazságügyi szervnél szolgálati jogviszonyt létesített bírósági titkárokra és fogalmazókra sem, ők tehát a harmincadik életévük betöltése után változatlanul bíróvá nevezhetők ki.²⁷

A jelenlegi normaszöveg szerint a bíráknál kvázi felmenő rendszerben vezet be az új életkori szabályt, mivel a bírósági szervezetrendszerbe egy bizonyos ideig bekerült jogászokra azok nem vonatkoznak. Tehát a szervezetrendszerben már bírósági titkárként vagy fogalmazóként működő személyekre nem terjednek ki az új szabályok, ezzel is elősegítve az életpálya jobb kiszámíthatóságát és előreláthatóságát.

A bírói kinevezés feltételül szabott alsó korhatár meghatározása azt a célt szolgálja, hogy a köztársasági elnök bíróvá csak olyan személyt nevezzen ki, aki megfelelő szakmai tudással, joggyakorlattal és élettapasztalattal rendelkezik. Az életkori határ felemelése a leendő bírák szakmai felkészültségét erősíti, hozzájárul a közbizalom erősítéséhez és a bírói döntéshozatal minőségének javításához.²⁸

Közjegyzői kinevezés esetén a jogalkotó nem írja elő egy minimum életkor betöltését a pályázó számára, amennyiben azonban a közjegyzői kinevezés feltételeként megszabott képzési követelményeket, azok időtartamát, és a kinevezéshez szükséges joggyakorlati időt is számításba vesszük,²⁹ arra a következtetésre

26 A közjegyzők működésének vizsgálatáról szóló MOKK szabályzat 3. § (1)-(2) bek.

27 https://www.parlament.hu/documents/d/torvenyalkotasi-bizottsag/t9997-1_javaslat-a-tab-sajat-szandekara_20241211_kormanyparti_kikuldesre (letöltve 2024. december 17. napján)

28 https://www.parlament.hu/documents/d/torvenyalkotasi-bizottsag/t9997-1_javaslat-a-tab-sajat-szandekara_20241211_kormanyparti_kikuldesre (letöltve 2024. december 17. napján)

29 Lásd: 6. pont.

juthatunk, hogy a pályázó a pályázat benyújtásakor a 30. életévét nagy valószínűséggel már betöltötte.

Az Alaptörvény 26. cikk (2) bekezdésének 2026. január 1. napjától hatályos rendelkezése szerint a bíró szolgálati jogviszonya az általános nyugdíjkorhatár betöltéséig, illetve a törvényben meghatározott esetekben a bíró 70. életévéig fennállhat. Jelenlegi ismereteim szerint átmeneti szabályok nem kerülnek beépítésre.

A hatályos szabályozás³⁰ szerint a közjegyzői szolgálati jogviszony a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló törvényben meghatározott öregségi nyugdíjra jogosító legmagasabb öregségi nyugdíjkorhatár, de legalább a 65. életév közjegyző általi betöltésével szűnik meg.³¹

A felső korhatár felemelését esetlegesen átmeneti rendelkezések alkalmazásával lenne célszerű bevezetni. Ellenkező esetben számottevő, a pályázati pontszámok alapján a kinevezés közelében álló bírósági titkár és közjegyzőhelyettes hagyhatja el a pályát, akik esetlegesen további öt évig nem számolhatnak nyugdíjba vonuló bíró vagy közjegyző miatt megüresedő bírói vagy közjegyzői álláshelyre.

4. Állampolgársági kritérium

A magyar állampolgárság, mint a bírói kinevezés feltétele arra vezethető vissza, hogy a bíró az eljárása során közhatalmat gyakorol. A közhatalom gyakorlása körébe tartozik a jogalkotás és jogérvényesítés intézményi, eljárási és tartalmi jellemzőinek a meghatározása. A közhatalom gyakorlása olyan döntés meghozatalát, illetve aktus kibocsátását jelenti, amely a polgárok (és más jogalanyok) egészét vagy meghatározott körét jogi érvénnyel kötelezi, és amelyek érvényesítéséhez állami kényszer vehető igénybe.³² A bíró tevékenysége az elvárt alkotmányos garanciák - mint a jogbiztonság által megkövetelt nagyfokú szabályozottság és kiszámíthatóság a hatáskörükbe utalt eljárások tekintetében, vagy a pontosan körülhatárolt működési és szervezeti rend - által kontrollált.

A jogalkotó korábban a közjegyzői kinevezést is magyar állampolgársághoz kötötte, azonban az Európai Unió Bíróságának (továbbiakban: EUB) az Európai Bizottság kontra Magyarország C-392/15. számú ügyben hozott ítéletében foglaltakra tekintettel a közjegyzői kinevezés feltételeként megszabott állampolgársági előírás 2017. október 13. napjával módosult. A jogszabályváltozást követően az nevezhető ki közjegyzőnek, aki az Európai Unió valamely tagállamának,

30 Kjt. 22. § (1) bek. d) pont.

31 A közjegyzőket érintő nyugdíjkorhatár felemelésére irányuló törvényjavaslat benyújtására jelen tanulmány megírásakor nem került sor.

32 *Petrétei József*, Magyarország alkotmányjoga I. Dialóg Campus Kiadó, 2009, 100-101. o.

az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes más államnak az állampolgára, vagy az Európai Unió és tagállamai, valamint az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban nem részes állam között létrejött nemzetközi szerződés alapján az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes állam állampolgárával azonos jogállású személy.³³

4.1. Az Európai Unió Bíróságának az Európai Bizottság kontra Magyarország C-392/15. számú ügyben hozott határozata³⁴

Az Európai Bizottság (a továbbiakban: Bizottság) 2015. évben pert indított Magyarország ellen a letelepedési szabadság megsértése kapcsán. A Bizottság arra hivatkozott, hogy Magyarország megsértette az Európai Unió Működéséről szóló Szerződés (továbbiakban: EUMSZ) 49. cikk (korábban EK Sz. 43. cikk) szerinti letelepedési szabadságra vonatkozó rendelkezést azzal, hogy a közjegyzői kinevezést magyar állampolgársághoz kötötte.

A letelepedési szabadság értelmében tilos valamely tagállam állampolgárának egy másik tagállam területén történő szabad letelepedésére vonatkozó minden korlátozás.³⁵ Az EUMSZ 51. cikke (korábban: EK Sz. 45. cikk) azonban a fenti szabadság kivételeként határozza meg a közhatalom gyakorlásához tartósan vagy időlegesen kapcsolódó tevékenységet, vagyis közrendi, közbiztonsági vagy közegészségügyi szempontok érvényre juttatása érdekében lehetővé teszi a tagállamoknak, hogy többletfeltételeket határozzanak meg.³⁶

Az EUB szerint a letelepedési szabadság egy olyan abszolút jog, amelynek korlátozására csak az EUMSZ-ben meghatározott esetekben van mód.³⁷ Amikor tehát a Bizottság pert indított Magyarországgal szemben arra hivatkozva, hogy az a magyar állampolgárságot a közjegyzői kinevezés feltételeként szabva megsértette az uniós jogot, az EUB-nak azt kellett vizsgálnia, hogy Magyarországon a közjegyzői tevékenység a közhatalom gyakorlásában való közvetlen és sajátos részvételnek minősül-e.³⁸

Az EUB a közjegyzői tevékenység mibenlétét vizsgálva megállapította, hogy a magyar közjegyzői tevékenység nem jelent a közhatalom gyakorlásában való közvetlen és sajátos részvételt. Bár a közjegyzői eljárás kapcsolódik a közhatalom gyakorlásához és a közjegyző a köz érdekében jár el, azonban ez nem elegendő

33 Kjt. 17. § (1) bek. a) pont.

34 C-392/15. Európai Bizottság kontra Magyarország ügyben 2017. február 1. napján hozott ítélet (a továbbiakban: Európai Bizottság kontra Magyarország C-392/15 számú ügy), (ECLI:EU:C:2017:73)

35 Az Európai Unió Működéséről szóló Szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 49. cikk

36 *Kátai Anikó*, A letelepedés szabadsága. Európai Tükör, 2014/2., 26. o. [a továbbiakban: Kátai, A letelepedés szabadsága]

37 *Kátai*, A letelepedés szabadsága, 29. o.

38 Európai Bizottság kontra Magyarország C-392/15 számú ügyben hozott határozat 109. pont.

ahhoz, hogy az EUMSZ 51. cikke értelmében többletkritériumot, így állampolgársági kikötést lehessen meghatározni a kinevezés feltételeként.

Az EUB a Bizottság kontra Magyarország C-392/15 számú ügyében hozott határozata szerint a magyar állampolgársági kritérium, mint a közjegyzői kinevezés feltétele összeegyeztethetetlen az uniós joggal.

5. Pályaalkalmassági vizsgálat

Csak az a pályázó nevezhető ki, akinek a három évnél nem régebbi pályaalkalmassági vizsgálat eredménye alapján a bírói vagy közjegyzői hivatás gyakorlására alkalmas lehet. Imregh Géza egyetemi docens szerint „a pályaalkalmasság vizsgálatának célja az, hogy prognosztizálja annak fennállását vagy ép a hiányát, miszerint a jelölt az adott pálya támasztotta speciális igényeket, követelményeket képes-e kielégíteni. Ez azt jelenti, hogy a vizsgálat tárgya annak előre jelzése, hogy a jelölt várhatólag alkalmas a hivatásszabta követelményeket kielégíteni.”³⁹

A közjegyzői pályaalkalmassági vizsgálatra a bírói pályaalkalmassági vizsgálatra vonatkozó szabályokat⁴⁰ kell alkalmazni azzal az eltéréssel, hogy a pályaalkalmassági vizsgálat kezdeményezése iránti kérelemben a pályázónak nem kell megjelölnie, hogy mely közjegyzői állásra kiírt pályázathoz szükséges a vizsgálat elvégzése.⁴¹

A pályaalkalmassági vizsgálatot, valamint a felülvizsgálatot a Nemzeti Szakértői és Kutató Központ igazságügyi szakértői közül az igazságügyi miniszter által kijelölt tagokból, elnökből és elnökhelyettesből álló vizsgáló bizottság és felülvizsgáló bizottság végzi.⁴²

A pályaalkalmassági vizsgálat általános orvosi, pszichiátriai, pszichológiai vizsgálatból, valamint a bírói vagy közjegyzői feladatok ellátásához szükséges kompetenciák⁴³ felméréséből áll. Az általános orvosi vizsgálat körelőzmény-felvétel (egészséggel kapcsolatos panaszok, a rendelkezésre álló orvosi dokumentáció áttekintése), általános testi vizsgálat (fizikális mellkasi és hasi vizsgálat, tájékozódó jellegű mozgásszervi vizsgálatok) és szükség esetén kiegészítő vizsgálatok (röntgen, EKG, labor, panaszoktól függő egyéb vizsgálatok) elvégzését jelenti.

39 Imregh Géza, Gondolatok a bírói pályaalkalmasság-vizsgálatáról. Magyar Jog, 2007/4., 200. o.

40 A bírói pályaalkalmassági vizsgálatról szóló 6/2020. (V. 25.) IM rendelet (a továbbiakban: A bírói pályaalkalmassági vizsgálatról szóló rendelet)

41 A közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény végrehajtásáról szóló 13/1991. (XI. 26.) IM rendelet 2/A. §.

42 A bírói pályaalkalmassági vizsgálatról szóló rendelet 3-4. §.

43 Döntési képesség, együttműködési képesség, elemző gondolkodás, előrelátás, fegyelmezetttség, felelősségtudat, határozottság, igényesség, integritás, kommunikáció, konfliktuskezelés, kreativitás, magabiztosság, határozottság, önállóság, probléma- és helyzetelemzés, problémamegoldás, szakmai ismeretek alkalmazása, szervező és tervező képesség, szóbeli, írásbeli kommunikációs készség, tárgyilagosság.

A neuro-pszichiátriai vizsgálat kiegészítő kórelőzmény-felvételt az általános neuro-pszichiátriai vizsgálat szempontjai szerint, feltáró beszélgetést (exploratio), szervi idegrendszeri vizsgálatot és szükség esetén kiegészítő vizsgálatokat (EEG, koponya CT stb.) foglal magába. A pszichológiai alkalmassági vizsgálat pedig feltáró beszélgetésre (exploratio), tesztvizsgálatokra (Rorschach, MMPI, RAVEN) és szükség esetén kiegészítő vizsgálatokra (MAWI /intelligenciavizsgálat/, SZONDI, CPI, illetve más olyan vizsgálat, aminek magyar standardja van, és elvégzése speciális okok felmerülése miatt indokolt) terjed ki.⁴⁴

A pályázó a kompetenciavizsgálaton maximum 60 pontot érhet el.⁴⁵ Bírói állás-helyre történő pályázat esetén a bírói tanács,⁴⁶ míg közjegyzői székhelyre történő jelentkezés esetén a pályázató területi kamara elnöksége⁴⁷ a személyes meghallgatása során értékeli a pályázó pályáalkalmassági vizsgálatának eredményét. Ennek ellenére sem a bírói álláspályázatok elbírálásának részletes szabályairól és a pályázati rangsor kialakítása során adható pontszámokról szóló 7/2011. (III. 4.) KIM rendelet, sem a közjegyzői pályázatok benyújtásáról és elbírálásáról szóló 28/2021. (X. 21.) MOKK szabályzat nem határozza meg konkrétan azt, hogy a pályáalkalmassági vizsgálaton elért eredményt a bírói tanács vagy a területi kamara elnöksége hogyan, milyen pontszámokkal értékelje, és nincs más olyan jogszabály sem, amely ezt pontosan leírná. A kompetenciavizsgálat eredményét esetlegesen az eredményes közjegyzői vizsga pontozásához hasonló módon lenne célszerű értékelni. A közjegyzői pályázatok benyújtásáról és elbírálásáról szóló MOKK szabályzat 13. § (3) bekezdése szerint azon pályázónak, aki a közjegyzői vizsgán 60 pontból legalább 46 pontot elért, e vizsgája után 2 pont jár. Ezen felül minden további helyes válaszáért újabb 2-2 pontot kaphat a pályázó. Ezen elv szerint a jogalkotónak sávosan lenne indokolt meghatároznia a kompetenciavizsgálaton elért eredményért adható pontokat, például a 60 pontból 40 pontot elérő pályázónak 1 pont járna, míg minden további 5 pont után újabb 1 pont lenne adható.

A vizsgálat díjköteles, annak költségét a pályázó köteles viselni. A pályáalkalmassági vizsgálat költségét a sikeres bírói pályázónak az Országos Bírói Hivatal,⁴⁸ a nyertes közjegyzői pályázónak pedig a pályázatot elbíráló területi kamara visszatéríti.⁴⁹

44 A bírói pályáalkalmassági vizsgálatról szóló rendelet 1. számú melléklete.

45 A bírói pályáalkalmassági vizsgálatról szóló rendelet 7. § (5) bek.

46 A bírói álláspályázatok elbírálásának részletes szabályairól és a pályázati rangsor kialakítása során adható pontszámokról szóló 7/2011. (III. 4.) KIM rendelet 15. § (1) bek.

47 A közjegyzői pályázatok benyújtásáról és elbírálásáról szóló 28/2021. (X. 21.) MOKK szabályzat (a továbbiakban: A közjegyzői pályázatok benyújtásáról és elbírálásáról szóló MOKK szabályzat) 6. § (1) bek.

48 Megújulnak a bírói pályáalkalmassági vizsgálat szabályai – Jogászvilág (jogaszvilag.hu) (letöltve 2024. október 10. napján)

49 Kjt. 17. § (8) bek.

6. Képzési követelmény, joggyakorlati idő szükségessége és nyelvtudási előírás

Bíróvá az nevezhető ki, aki egyetemi jogi végzettséggel rendelkezik, a jogi szakvizsgát letette⁵⁰ és legalább egy évig bírósági titkárként, alügyészként, ügyvédként, közjegyzőként, jogtanácsosként dolgozott, kormánytisztviselőként, illetve köztisztviselőként központi közigazgatási szervnél közigazgatási, illetve jogi szakvizsgához kötött munkakörben dolgozott, korábban alkotmánybíróként, bíróként, katonai bíróként, ügyészként működött, nemzetközi szervezetnél vagy az Európai Unió valamely szervénél ítélkezett, vagy az igazságszolgáltatással összefüggő tevékenységet folytatott.⁵¹

Közjegyzővé pedig az nevezhető ki, aki okleveles jogász szakképzettséggel (amely a jogi szakvizsga előfeltételének megfelel), jogi szakvizsgával, legalább hároméves igazolt közjegyzőhelyettesi gyakorlattal,⁵² közjegyzői vizsgával (kivéve közjegyző pályázó) és az eljárás nyelvének az eljárás lefolytatásához szükséges mértékű ismeretének az igazolásával rendelkezik.⁵³ Közjegyzőhelyettesi joggyakorlatnak minősül a területi kamarában vagy a Magyar Országos Közjegyzői Kamarában munkaviszonyban vagy megbízási jogviszonyban végzett, jogi szakvizsgához kötött munkakörben eltöltött joggyakorlati idő.⁵⁴ Közjegyzőhelyettesi gyakorlat kiváltható az alábbi hivatásrendben töltött szakmai gyakorlattal is: bírói, bírósági titkári, ügyészi, alügyészi, ügyvédi, kamarai jogtanácsosi vagy közjegyzői működés, a jogi szakvizsga megszerzését követően a kormányzati igazgatásról szóló törvény szerinti központi kormányzati igazgatási szervnél, valamint a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény 2. §-a szerinti szervnél közigazgatási, illetve jogi szakvizsgához kötött munkakörben szerzett kormánytisztviselői, illetve köztisztviselői gyakorlat, vagy a jogi szakvizsga megszerzését követően szerzett alkotmánybírói, nemzetközi szervezetnél vagy az Európai Unió valamely szervénél ítélkezési vagy az igazságszolgáltatással összefüggő tevékenységből eredő gyakorlat.⁵⁵

A két hivatásrend szabályozásában a legnagyobb különbség a jogi szakvizsga megszerzését követő joggyakorlati idő tekintetében fedezhető fel. Míg a bírói kinevezéshez legalább egy év időtartamú, addig a közjegyzői kinevezéshez minimum három év gyakorlati idő szükséges. Nem feltétel azonban, hogy a pályázó a joggyakorlati idejét a bírói pályázat esetén bírósági titkárként, közjegyzői

50 Bjt. 4. § (1) bek c) -d) pont.

51 Bjt. 4. § (1) bek f) pont.

52 Kjt. 17. § (1) bek. c) -e) pont.

53 Kjt. 17. § (1) bek. g) -h) pont.

54 A közjegyzői pályázatok benyújtásáról és elbírálásáról szóló MOKK szabályzat 19. § (3) bek.

55 Kjt. 17. § (2) bek.

pályázat esetén pedig közjegyzőhelyettesként végezze. Viszont a bírói kinevezéshez nem elég a közjegyzőhelyettesi gyakorlat - azonban a közigazgatásban szakvizsga után szerzett gyakorlat igen-, míg közjegyzői kinevezéshez elegendő a bírósági titkári gyakorlat.

További különbség az, hogy a jogalkotó a 2018. december 1-jét követően meghirdetett közjegyzői pályázatok vonatkozásában előírja a közjegyzővé történő kinevezés feltételeként a közjegyzői vizsga eredményes letételét (kivéve a közjegyző pályázót), míg bíró pályázat esetén a pályázónak a jogi szakvizsgán felül nincs további vizsgateljesítési kötelezettsége.⁵⁶ A bírói álláshelyre pályázó személy szakmai felkészültségét esetlegesen a közjegyzői vizsgához hasonló módon lenne célszerű értékelni.

A közjegyzői vizsga célja, hogy a vizsgázó számot adjon a közjegyzők jogálására és eljárásaira vonatkozó jogszabályokkal, kamarai iránymutatásokkal, illetve az azokkal összefüggő joggyakorlattal kapcsolatos elméleti ismereteiről és szaktudásának gyakorlati alkalmazásáról, valamint szakmai felkészültségéről.⁵⁷ A vizsga hatvan kérdésből áll, amelynek az eredményességéhez a pályázónak az elérhető pontok legalább 75%-át meg kell szereznie. A vizsga díjköteles.⁵⁸

A Kjt. a közjegyzői kinevezés feltételeként szabja a magyar nyelvnek az eljárás lefolytatásához szükséges mértékű ismeretét, addig a Bjt. nem tartalmaz erre vonatkozó előírást. Ennek indoka az állampolgársági kritériumra vezethető vissza.⁵⁹ A Kjt. a magyar állampolgársággal rendelkező pályázón túl a Kjt. 17. § (1) bekezdés a) pontjában foglalt⁶⁰ személyek részére is lehetővé teszi azt, hogy közjegyzői álláshelyre pályázzon. A magyar állampolgársággal nem rendelkező pályázó nem feltétlenül ismeri a magyar nyelvet, amely a közjegyzői eljárások lefolytatásához nélkülözhetetlen, ezért a jogalkotó a közjegyzői kinevezés feltételeként szabta a magyar nyelv ismeretének igazolását, de az esetleges nyelvismereti hiányosságok kiszűrését szolgálja a közjegyzői vizsga is, melynek letételéhez természetesen elengedhetetlen a magyar nyelv magabiztos ismerete.

7. Vagyonnyilatkozat-tételi kötelezettség

A Bjt. I. fejezetének a bírói kinevezés feltételeiről rendelkező 3. pontja tartalmazza a pályázó vagyonnyilatkozat-tételi kötelezettségét. A Kjt. külön nem nevesíti

⁵⁶ Kjt. 17. § (1) bekezdéséhez fűzött indokolás.

⁵⁷ A közjegyzői vizsga részletes szabályairól szóló 5/2018. (II.13.) IM rendelet (a továbbiakban: a közjegyzői vizsga részletes szabályairól szóló rendelet) 1. §.

⁵⁸ A közjegyzői vizsga részletes szabályairól szóló rendelet 4.§ (1) bek., 10. § (2) bek., 13. § (3) bek.

⁵⁹ A magyar állampolgárságról szóló 1993. évi LV. törvény 4. § (1) e) pont

⁶⁰ lásd 4. pont.

ezen kötelezettséget, hanem az egyes vagyonyilatkozat-tételi kötelezettségekről szóló 2007. évi CLII. törvény 3. § (1) bekezdése *d*) pontja említi a közjegyzőt, mint vagyonyilatkozat-tételre kötelezett személyt.

A vagyonyilatkozat-tételi kötelezettség fennállása esetén a vagyonyilatkozat-tételre kötelezett személy az alapvető jogok és kötelességek pártatlan és elfogulatlan érvényesítése, valamint a közélet tisztaságának biztosítása és a korrupció megelőzése érdekében nyilatkozatot tesz a saját és a vele egy háztartásban élő hozzátartozó jövedelmi, érdekeltségi és vagyoni helyzetéről.⁶¹ A bírák ezen kötelezettségüknek a bírói eskü letételét megelőzően, ezt követően pedig három évente⁶² tesznek eleget.⁶³ A közjegyzőnek ezzel szemben a kinevezését követő harminc napon belül, majd ezt követően két évente kell számot adnia saját és vele közös háztartásában élő házastársa, élettársa és gyermeke vagyonaról.⁶⁴

8. Kizáró okok

Jelen tanulmányban elengedhetetlennek tartom a kinevezés pozitív feltételeinek ismertetése mellett a negatív feltételek megemlítését.

A Bjt. 4. § (1) bek. b) pontja és (2) bek. a)-i) pontjai szerint nem nevezhető ki bírónak az a személy,

- aki cselekvőképességet érintő gondnokság vagy támogatott döntéshozatal hatálya alatt áll,
- aki büntetett előéletű,
- aki egyetemi jogi végzettséghez kötött foglalkozástól eltiltás hatálya alatt áll,
- aki büntetlen előéletű, de a bíróság büncselekmény elkövetése miatt büntetőjogi felelősségét jogerős ítéletben megállapította (a bűnösség fokától, a kiszabott büntetés nemétől és mértékétől függően a mentesítés beálltától számított, a törvényben meghatározott ideig)
- akivel szemben a bíróság kényszergyógykezelést alkalmazott, a kényszergyógykezelést megszüntető végzés jogerőre emelkedésétől számított három évig,
- akivel szemben a bíróság próbára bocsátást alkalmazott, a próbaidő, annak meghosszabbítása esetén a meghosszabbított próbaidő elteltétől számított három évig,

61 Az egyes vagyonyilatkozat-tételi kötelezettségekről szóló 2007. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Az egyes vagyonyilatkozat-tételi kötelezettségekről szóló törvény) 1. § (1) bek.

62 Az esedékessé válás évében március 31. napjáig.

63 Bjt. 197-198. §

64 Az egyes vagyonyilatkozat-tételi kötelezettségekről szóló törvény 5. § (1) *c*) pont, *cb*) alpont.

- aki büntetőeljárás – ide nem értve a magánvádas vagy pótmagánvádas eljárást – hatálya alatt áll,
- akit bíróként, ügyészként, kormánytisztviselőként, állami tisztviselőként, köztisztviselőként, közjegyzőként, ügyvédként, végrehajtóként, egészségügyi alkalmazottként, közalkalmazottként, a rendvédelmi feladatokat ellátó szervezet hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló törvény szerinti rendvédelmi feladatokat ellátó szervezet hivatásos állományának tagjaként vagy rendvédelmi alkalmazottként, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal személyi állományának jogállásáról szóló törvény szerinti adó- és vámhatósági szolgálati jogviszonyban álló foglalkoztatottként, igazságügyi alkalmazottként, alügyészként, ügyészégi fogalmazóként, ügyvédjelöltként, közjegyzőhelyettesként fegyelmi eljárásban a legsúlyosabb fegyelmi büntetéssel sújtottak, mindaddig, amíg a fegyelmi büntetés hatálya alatt áll,
- akinek a részére öregségi nyugdíjat, korhatár előtti ellátást vagy olyan más pénzbeli ellátást folyósítanak, amelyet a nyugdíjkorhatár betöltésekor hivataltól öregségi nyugdíjként kell továbbfolyósítani, és aki betöltötte az általános öregségi nyugdíjkorhatárt.

A Kjtv. 17. § (1) bekezdés *b)* és *f)* pontjai és a (3) bekezdés *a)*-*h)* pontjai értelmében nem nevezhető ki *közjegyzőnek* az a személy,

- aki közügyektől eltiltás hatálya alatt áll,
- aki cselekvőképességet érintő gondnokság vagy támogatott döntéshozatal hatálya alatt áll,
- aki büntetett előéletű,
- aki jogi képesítéshez kötött foglalkozástól eltiltás hatálya alatt áll,
- az elítéléshez fűződő hátrányos jogkövetkezmények alól való mentesüléstől függetlenül az, akinek a bíróság bűncselekmény elkövetése miatt büntetőjogi felelősségét jogerős ügydöntő határozatban megállapította, (a bűnösség fokától, a kiszabott büntetés nemétől és mértékétől függően a mentesítés beálltától számított, a törvényben meghatározott ideig),
- akivel szemben a bíróság kényszergyógykezelést alkalmazott, a kényszergyógykezelést megszüntető végzés jogerőre emelkedésétől számított három évig,
- akit a közjegyzői fegyelmi bíróság jogerős határozattal hivatalvesztés fegyelmi büntetéssel sújtott vagy érdemtelenné nyilvánított, a határozat jogerőre emelkedésétől számított 10 évig,
- aki egészségi állapota miatt vagy más okból a hivatás ellátására alkalmatlan,
- aki életmódja vagy magatartása miatt a közjegyzői hivatás gyakorlásához szükséges közbizalomra érdemtelen,
- akivel szemben a Kjtv. 7. §-ban meghatározott összeférhetlenségi ok áll fenn és nem vállalja, hogy kinevezése esetén azt az eskütétel időpontjáig megszünteti.

9. Összehasonlító táblázat

A fentiek összevetését követően a bírói és közjegyzői kinevezés (pozitív) feltételeit - a könnyebb átláthatóság érdekében - az alábbi táblázatban szemléltetem:

	Bíró	Közjegyző
Kinevezési jogkör gyakorlója	köztársasági elnök	igazságügyért felelős miniszter
Kinevezés időtartama	három év határozott, majd határozatlan	határozatlan
Életkori kikötés	a 35. életév betöltése (átmeneti rendelkezések szerint a 30. életév betöltése)	nincs
Állampolgársági kritérium	magyar állampolgár	Európai Unió valamely tagállamának, az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes más államnak az állampolgára, vagy az Európai Unió és tagállamai, valamint az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban nem részes állam között létrejött nemzetközi szerződés alapján az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes állam állampolgárával azonos jogállású személy
Cselekvőképességi előírás	nem áll cselekvőképességet érintő gondnokság vagy támogatott döntéshozatal hatálya alatt	nem áll cselekvőképességet érintő gondnokság vagy támogatott döntéshozatal hatálya alatt
Pályaalkalmassági vizsgálat	a pályaalkalmassági vizsgálat eredménye alapján a <i>bírói</i> hivatás gyakorlására alkalmas	a pályaalkalmassági vizsgálat eredménye alapján a <i>közjegyzői</i> hivatás gyakorlására alkalmas

Képzési követelmény	egyetemi jogi végzettséggel rendelkezik, a jogi szakvizsgát letette	olyan okleveles jogász szak-képzettséggel rendelkezik, amely a jogi szakvizsga előfeltételének megfelel, a jogi szakvizsgát letette, eredményes közjegyzői vizsga (kivéve közjegyző pályázó)
Nyelvtudási előírás	magyar nyelv ismerete, azonban ez nem kifejezett feltétel, de a többi feltétel ezt magába foglalja	az eljárás nyelvének az eljárás lefolytatásához szükséges mértékű ismeretét igazolta
Joggyakorlati idő szükségesség	legalább egy év	legalább három év
Vagyonnyilatkozat-tételi kötelezettség	van	van

10. Befejezés

A jelen tanulmányban arra tettem kísérletet, hogy röviden bemutassam⁶⁵ a bírói és a közjegyzői kinevezés feltételrendszerét. Ezzel párhuzamosan szemléltettem a bírák és a közjegyzők kinevezésének szabályozásban felmerülő hasonlóságokat és különbségeket is. Bár a két hivatásrend kinevezési feltételei között számos átfedést fedezhetünk fel, szignifikáns eltérések is mutatkoznak. Az utóbbi azért is érdekes, mert a közjegyző bírósági jogkörben⁶⁶ bíróként jár el, illetve a kizárási okok⁶⁷ is a bírói szabályozásra utalnak vissza. A különbségektől függetlenül azonban a szigorú feltételrendszer biztosítja azt, hogy bíróvá, közjegyzővé csak a legalkalmasabb jelöltek válhatnak.

65 A teljesség igénye nélkül.

66 Kjt. 5.§ (2) bek., a hagyatéki eljárásról szóló 2010. évi XXXVIII. törvény 2. § (2) bek., 12.§ (1) bek., az egyes közjegyzői nemperes eljárásokról szóló 2008. évi XLV. törvény 1. § (2) bek. (a továbbiakban: Kjnp.)

67 Kjt. 4. §, Kjnp. 3. § (1) bek.